

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Vi befinder os i øjeblikket i en situation, hvor arbejdsløsheden og uddannelsesløsheden blandt ungdommen er samfundets største problem.

Blandt disse unge, der i en vis forstand »nægtes adgang til samfundet«, udgør pigerne den største del. Via den traditionelle pigeopdragelse lander mange piger i en situation, hvor en række indre og ydre faktorer spærrer vejen til uddannelse og erhverv. Pigerne tror ikke, at de kan klare det, og omgivelserne har ikke store forventninger om, hvad en pige behøver at drive det til. Alt i alt kan vejen til et ordentligt job se temmelig ufremkommelig ud for en pige, og derfor befinder 33 pct. af pigerne sig i »restgruppen« mod 25 pct. af mændene.

Og pigernes problemer er ikke slut, når de er gået i gang med en erhvervsuddannelse. Ganske vist er der procentvis flere piger end drenge, der gennemfører basisåret (undtagen i de traditionelle mandefag), men på overgangen mellem basisår og 2. del er der et stort frafald blandt pigerne. En vigtig årsag til dette er, at arbejdsgiverne i vidt omfang foretrækker mandlig arbejdskraft, også som EFG-lærlinge. Dette gælder både i mange traditionelle kvindefag og i mandefagene. F.eks. kan nævnes servicefag, hvor pigerne udgør 92 pct. af alle lærlinge på basisåret mod kun 77 pct. på 2. del. Tallene for grafiske fag er 40 pct./30 pct., bygge og anlæg 11 pct./6 pct., jern og metal 2 pct./1 pct. (1980-tal). 1. september 1981 var 70 pct. af dem, der manglede praktikplads, piger. Men dette skyldes også, at mangelen på praktikpladser er særlig stor i de traditionelle kvindefag.

På længere sigt er målet at komme den traditionelle rolletænkning til livs, således at der ikke længere findes specielle mandejob og kvindejob. Det er altså på længere sigt ønskværdigt at fremme mænds adgang til de traditionelle kvindeuddannelser. Men i den nuværende situation, hvor der på disse uddannelser afvises utrolig mange ansøgere, er det urimeligt at kvotere mænd ind på de traditionelle kvindeuddannelser og på den måde spørre

vejen for nogle kvinder, som gerne vil ind dér, men som ikke har ressourcer til at klare sig på f.eks. en traditionel mandeuddannelse. Det viser sig nemlig af flere grunde, at der stilles meget store krav til selvtilliden hos de piger, der vælger en utraditionel uddannelse. De mødes med en massiv mur af fordomme, som kommer til udtryk både i den daglige arbejdsituation og i deres reelle muligheder for at gennemføre uddannelsen. Det viser sig, at ud af de få piger, der starter på en uddannelse inden for de traditionelle mandefag, falder procentvis langt flere fra end for mændenes vedkommende. Mens pigerne i andre fag er mere vedholdende end drengene med henyn til at gennemføre basisåret, falder ca. 1/3 af pigerne i mandefagene fra allerede i løbet af basisåret. Groft anslået gennemfører kun hver 3. pige i disse fag sin uddannelse mod hver 2. dreng (jfr. materiale fra socialforskningsinstituttet og Danmarks Statistik). Dette skyldes også de store fordomme mod at tage kvinder i praktik i de pågældende fag.

Det ideelle vil naturligvis være, at alle kan optages på basisåret, og at alle kan få en praktikplads. Nærværende forslag er ikke udtryk for, at socialistisk folkeparti vil nedprioritere bestræbelserne for at nå disse mål.

Indtil det er opnået, er det imidlertid nødvendigt at iværksætte særlige foranstaltninger for at sikre lige muligheder for begge køn.

Det bemærkes, at forslaget er en uændret gennemførelse af et i folketingsåret 1982-83 fremsat forslag, se Folketingstidende 1982-83, forhandlingerne sp. 9340 og 10416 samt tillæg A sp. 3899.

Bemærkninger til forslagets enkelte punkter

Ad nr. 1

Det er vigtigt at sikre, at de piger, der faktisk har mod til at gå utraditionelle veje, også får mulighed for det. Det vil styrke den enkelte piges stilling, at hun ikke er den eneste pige på sit hold, og forøge chancen for, at hun kan gennemføre sin uddannelse. Det kan desuden lokke flere piger til at vælge utraditionelt, at de ved, at de kommer